

Rovarász Híradó

A Magyar Rovartani Társaság tájékoztatója
67. szám, 2012. szeptember

Tartalom:

Rovarász élményeim — Hirdetés — Sajtófigyelő
MRT hírek

Rovarász Híradó

a Magyar Rovartani Társaság
negyedéves tájékoztatója

A tájékoztatóban megfogalmazott vélemények nem minden esetben tükrözik a Szerkesztőbizottság és a Magyar Rovartani Társaság vezetőségének álláspontját.

A Rovarász Híradót alapította 1989-ben: Nagy Barnabás

Felelős szerkesztő: Haltrich Attila (HA)

Szerkesztőbizottság: Balázs Klára (BK), Jenser Gábor (JG), Mészáros Zoltán (MZ), Merkl Ottó (MO), Nagy Barnabás (NB), Rozner István (RI), Szalóki Dezső (SzD), és Szócs Gábor (SzG).

Szerkesztőség:
BCE, KeTK, Rovartani Tanszék,
1118 Budapest, Ménesi út 44.
Telefon: 4826219
drótposta: attila.haltrich@uni-corvinus.hu

Magyar Rovartani Társaság (MRT)
1088 Budapest, Baross utca 13.
www.magyarrovartanitariarsag.hu
A Magyar Rovartani Társaság célja és feladata a rovartan általános művelése, elsősorban a magyarországi rovarvilág kutatása és vizsgálata, valamint a rovartan ismeretek terjesztése.

Elnökség (2011)
Elnök: Vig Károly
I. alelnök: Merkl Ottó
II. alelnök: Szócs Gábor
Titkár: Puskás Gellért
Előadás szervező titkár: nincs betöltve
Szerkesztő: Merkl Ottó
Pénztáros: Szalóki Dezső
Ellenőr: Simonyi Sándor
Jegyző: György Zoltán

Ülések – a nyarat kivéve – minden hónap harmadik péntekén a **BCE Kertészettudományi Karán, az „E” épület E/2 termében (Budapest XI., Ménesi út 45), délután 4 órakor.**

Illusztrációk

Címlapon: **nagy gyöngyházlepke** (*Argynnis paphia*) – gyakorisága ellenére hamarosan bekerül a védett fajok „elit” klubjába
Fotógrafika: Varga Ákos

Három napig (augusztus 14-16), valósággal izzottak az emailvonalak a lepkész levelezőlistán! Hirtelen kinyílt az „időkapu”, lehetővé vált (nagyon szűkös határidőn belül!) új lepkefajokat javasolni a védett, fokozottan védett listákra, eszmei értéket megállapítani stb. Élmény volt bekukucskálni ennek az egész folyamatnak a „boszorkánykonyhájába”! Emlékszem, hogy amikor több mint 20 évvel ezelőtt, egyszer megkérdeztem tanszékvezetőnket, Mészáros Zoltánt, hogy miként történik mindez, nem tudott pontos választ adni. Na, most „élőben” olvashattam (átélhettem!) a gép előtt ülve, akár „ötletelhettem” volna is, ha lett volna hozzá bátorságom...

Ilyenkor persze lázba jön a lepkésztársadalom (mármint azok, akik ezt a listát folyamatosan olvassák...), vélemények, állásfoglalások, javaslatok röpködnek, így a levelezés moderátorának komoly erőfeszítésébe került, hogy a megfelelő mederben tartsa a levelezgetést, anélkül, hogy valakit megsértsen, de közben eredményes is legyen az egész.

Ha másért nem, már csak ezért érdemes volt erre a levelező listára feliratkozni (lepkeszet@googlegroups.com).

Még azoknak is javasolnám, akik nem lepkékkel, hanem más rovarcsoportokkal foglalkoznak.

Milyen jó lenne, ha az MRT-nek is lenne egy hasonló fóruma!

HA

HA

Rovarász élményeim

Bogárgyűjtés Ausztráliában

Kétségtelen, hogy rengeteget írtak már a rovargyűjtés különböző módszereiről, s ezek között főként a bogarászás minden féle csínjáról-bínjáról. Éppen ezért számítok arra, hogy felmerül a kérdés: ugyan miért pendítem meg ezt a témát már megint? Válaszom márpedig az, hogy itt, az „antipod”-ok, az „ellenlábask” földjén, azaz Ausztráliában sok minden másként van, mint a jó öreg Európában. Az „ellenlábask” kifejezés már kiment a divatból, mint az a XVI. századbéli hiedelem is, hogy itt, a déli féltekén fejfelé

járunk, és lábunk nem lefelé, hanem az ellentétes irányba kalimpál – azaz ellenlábask vagyunk. De az az elképzelés sem helytálló, hogy akármilyen messze vagyunk a többi földrésztől, azért nagyjából mégis ugyanolyan itt minden, mint másutt.

A korhadt fatörzsekben sok faj található

Még a bogarak jó része is másként viselkedik, és ehhez alkalmazkodva a bogarászok sem ugyanazokat a módszereket használják, mint európai vagy amerikai kollégáik.

Kezdjük talán a leggyakrabban alkalmazott gyűjtőmódszerrel, a fűhálózással. Ez általában jó eredményt szokott hozni a Föld mérsékeltövi részein és itt, Ausztráliában is. Ausztrália azonban nem csak egy ország, hanem egész földrész. A part menti táj, főleg a kontinens keleti szegélyén meglehetősen dús növényzetű, erdős-ligetes vidék, fűhálózásra ideálisnak tűnik. Pedig nem az. A legelők füve és egyéb, legeltetésre alkalmas növényekből összetevődött flórája javarészt Európából vagy Észak-Amerikából betelepített fajokból áll össze, magyarán környezetidegen. Ezek a meglehetősen agresszív növényfajok, egyesülve a többi „elszabadult” kultúrnövényvel nem csak a legelőkön burjánzanak, hanem behatolnak a környező harasztosokba, erdőkbe is. Kevés olyan őshonos bogárfaj van itt, mely kedveli az idegen flórát, és emiatt a fűhálós gyűjtés csak a nagyon gondosan kiválasztott, endemikus flórával rendelkező területeken hozhat jó eredményt. A gyűjtés időpontját is gondosan kell megválasztani, mert a hűvös éjszakák utáni reggeleken a bogarak javarésze még nem aktív. A kora délelőtt és a délután későbbi órái a leggyümölcsözőbbek. A nap derekán a hőmérséklet általában magasra szökik, s ilyenkor a legtöbb bogár a talajközébe húzódik, és fűhálózással nehezen gyűjthető. Nagyjából ugyanez

Ryssonotus nebulosus, egy helyi szarvasbogárfaj

vonatkozik a kopogtatásra is. Ezt a módszert az ausztrál kollégák alig használják, pedig a szorgalmas és ambiciózus gyűjtő ugyancsak érdekes fajokat foghat így.

A csapdázás jó eredményeket hozhat, de itt megint csak fontos a hely kiválasztása, a növényzet és a terep adottságai. Talajcsapdák esetében nagy jelentősége van a mostanában egyre gyakoribb felhőszakadásoknak, hosszan tartó, sűrű esőknek és a felgyülemelő talajvíznek. Természetes, hogy mélyebben fekvő területeken hosszabb időre nem érdemes csapdákat kihelyezni. A talajcsapdákra esővédő tetők kellenek, és nagyszemű drótháló, mely megakadályozza a helyenként gyakori őshonos (és szigorúan védett) rágcsálók és apró erszényesek bejutását. A csalétek megválasztása is igen fontos. A másutt sikeresen használt ecet itt inkább riasztja, semmint csalogatja a bogarakat. Ganajtúrókra legjobb csali az emberi vagy a friss erszényes ürülék. Ez utóbbit nem könnyű szerezni, hacsak az országutakon meglehetősen gyakori dögökből ki nem termeljük. Mondanom sem kell, hogy ehhez vállalkozókedv és erős gyomor szükségeltetik! Érdekes megfigyelni, hogy a környezetidegen állatok trágyája szinte egy ausztrál fajt sem vonz. Kivételt képez a sertétrágya, de ez sem könnyen beszerezhető, mert az ausztrál farmerek ritkán tartanak disznót. A romlott hal sem megfelelő csalétek, viszont az oszladozó hús jó néhány bogárnak kedvence. Dr. Endrődy-Younga Sebestyén kedvenc talajcsapda-csalétké sörből, vizeleből és paradicsomos szardínia levéből állt. Ausztrália sivatagos-félsivatagos tájain használtuk sikerrel, számos irhabogarat és ganajtúrót foghattunk vele. A leggyakrabban használt anyag az itteni talajcsapdákból a glikol, azaz a fagyálló, amit az autók hűtőfolyadékába tesznek. Ezt azért kedvelik a gyűjtők, mert hosszú időn át konzerválja és puhán tartja a bele hullott bogarakat. Hátránya, hogy édeskés íze az emlősök számára is vonzó, így a dingók, rókák és elvadult kutyák gyakran feldúlják a csapdákat. Mellesleg mérgező is, és nyilván jó néhány vadállat oktan halálát okozta már. Én mostanában legszívesebben tömény sóoldatot használok a 8–10 literes talajcsapdáimban. Nem hiszem, hogy a só csalétek a bogarak számára, viszont jól tartósítja a zsákmányt, akár 5–6 héten át is. Preparálás előtt természetesen jól ki kell mosni a bogarakat, ne maradjon bennük só, ami később meggátolná a teljes kiszáradásukat.

Az első Ausztráliai Bogarász Expedíció tagjai: Hangay György, Rozner István, Podlusány Attila és Rozner Antal, Mount Coricudgy NSW, 2000. X. 17 - XII. 8

A ma már világszerte népszerű boroscsapdák sem működnek itt. Csak nagyon kevés rovar vonz a bor vagy erjedt gyümölcs, rózsabogarakat egyáltalán nem. Ehelyett színes műanyag homokozó vödröket használunk egy-két ujjnyi glikollal vagy sóoldattal. Főleg a kék, sárga és piros szín vonzza a bogarakat, azok közül is leginkább a díszbogarakat. A csapdák kihelyezése tapasztalatot kíván. Legjobb olyan helyet választani, ahol meglehetősen sok virágzó eukaliptusz és *Angophora* fa van, még inkább a *Leptospermum* nevű cserje. Ezek amúgy is vonzzák a díszbogarakat, és a lombok közé függesztett színes vödrökbe is jócskán jut belőlük.

A legérdekesebb gyűjtőmódszer az ún. „rönggörgetés”. Előrebocsátom, hogy ehhez jó fizikai erőnlét szükséges. Nagy, kidőlt fák törzseiről van ugyanis szó, s azok közül is főleg azokról, melyek félig már besüppedtek az erdő talajába. A sokmázsás rönköket helyükről kibillenteni nem kis feladat. Ezt általában kétméteres feszítővasakkal lehet csak végrehajtani, de még így is nehéz, és férfiasan bevallom, hogy nekem ez már 70-en felül nem nagyon megy. Viszont van egy rendkívüli erővel megáldott barátom és gyűjtőtársam, kit egy-két hazai kolléga is ismer: Roger DeKeyser. Csakis vele érdemes gyűjtőútra indulnom, mert ő könnyen görgeti még a fatörzseket, és nem is csak úgy vaktában, hanem kiváló megérzéssel, hogy melyiket érdemes, és melyiket nem. Ugyanis a nagy rönkök alatt jó néhány szarvasbogárfaj él, melyek legtöbbször meglehetősen ritka a gyűjteményekben. Ezek a bogarak ugyanis egész életüket a fatörzsek alatt élik le, lárváik a korhadó fában fejlődnek, az imágók feltehetően

Roger DeKeyzer kopogtatással gyűjt

sülő vacsora és egy-két pohárka bor társaságában. A lámpát már tanácsos korán bekapcsolni, mert sok rovar repül az alkonyatban. A repülés általában éjfél után már csökken. A ma már elterjedt, erősfényű LED-es kézilámpákkal érdemes a lepedőtől messzebbre is elkalandozni. Az ösvényeken, az avarban és a kidőlt vagy még lábbon álló fák törzsein érdekes fajok találhatóak.

Alkonyat táján az autós hálózással is jól lehet gyűjteni, de sajnálatos módon csak kevesen használják ezt a módszert, mert az így gyűjthető fajok zöme kistermetű, és így kívül esik az amatőr ausztráliai bogarászok érdekszféráján. Ez vonatkoztatható az iszapolásra, partmosásra, rostálásra és futtatózásra is, nem hiszem, hogy sokan alkalmazzák ezeket a kiváló eredményeket hozó módszereket.

Ausztráliában amatőr entomológus, főleg olyan, aki aktívan is gyűjt – alig van. Komoly magángyűjtemény is csak itt- ott létezik, és olyan, mely a kisebb fajokat is magába foglalja, talán nincs is (legalábbis én nem tudok róla). Így hát a teljes bogárfaunát felölelő gyűjtést sem gyakorolják az amatőrök. A hivatásosok között pedig leginkább egy-egy család specialistái azok, akik aktívan gyűjtenek, de ők leginkább csak azokat a csoportokat, melyekkel éppen foglalkoznak. Ez még inkább vonatkozik a lepkészekre, mert azok közül sem sok akad, aki

Az *Agrianome spinicollis* nevű cincérfaj

szükségmegoldásként a feldolgozandó rovarfajokat nevük helyett pusztán sorszámokkal jelölik. Ezt a lehangoló helyzetet viszont nagyon szépen ellensúlyozza az, hogy az entomológiai ismeretterjesztés ragyogóan működik. Aránylag sok rovartani útmutató jelent meg a közelmúltban, közöttük az enciklopédiai szintű „Insects of Australia”, de számos alapvető ismereteket terjesztő, képeskönyvjellegű munka is. Az

sohasem hagyják el biztonságos élőhelyüket és ennek köszönhetően ritkán kerülnek az ölüvegbe. A rönkök alatt más bogarak is vannak, főleg cukorbogarak, kisebb-nagyobb futrinkák, gyászbogarak és holyvák. A gyűjtést megnehezíti, hogy a kisebb fatörzsek, ágak alatt alig akad bogár.

A „legkifizetőbb” gyűjtőmódszer az éjszakai lámpázás. A megszokott lepedős-higanygózlámpás gyűjtőmód a leggyakoribb, talán azért is, mert ezzel párosul a terepmunka legkellemesebb időtöltése is. Nincs is szebb élmény a rovarász számára, mint a lepedőre érkező rovarok tanulmányozása és gyűjtése, főleg jó kollégák, tábortűzön

az apró molyokkal foglalkozna. Mindettől függetlenül a főbb múzeumokban hatalmas mennyiségű anyag gyűlt össze, melynek feldolgozása még várat magára. A világszerte tapasztalható taxonómushiány itt talán még jobban érezhető, mint bárhol másutt, és kilátásaink a jövőre nézve egyáltalán nem biztatóak. Úgy látszik, hogy a fiatalabb generációt nem érdekli a „klasszikus entomológia” – mely múzeumi szinten főleg gyűjtésből és rendszertani kutatásokból áll. Az alkalmazott entomológiával, a mezőgazdasággal összefüggő kutatómunkával többen foglalkoznak. A magas szintű

faunakutatást lényegesen hátráltatja – mondhatni megakadályozza – a taxonómusok hiánya. Gyakran

interneten több helyen található az ausztrál rovarfaunával foglalkozó munkák, kezdve a magas szintű tudományos dolgozatokon egészen a kisiskolásoknak szánt útmutatókig. Az iskolák tantervei is kiválóan szolgálják a természet iránt amúgy is élénken érdeklődő gyerekek igényeit. Gyakoriak a tanulmányi kirándulások, séták és a természetrajzórákat gyakran a szabadban tartják, általában egy természetvédelmi területen – melyből még a nagyvárosokban is bőven van.

Mindebből azt szűrhetjük le, hogy Ausztrália még mindig jórészt feltáratlan terület az entomológia szempontjából. A tudomány számára ismeretlen fajok gyűjtése szinte rutinmunka, még csak költséges, nagy felkészültséget követelő gyűjtőexpedíciókat sem igényel. Példaként hozom fel, hogy még saját zöldövezeti kertemben is gyűjtöttem eddig ismeretlen bogarat! Az új fajok felfedezése igazán nem is a gyűjtőkön, hanem sokkal inkább a taxonómusokon múlik.

Hangay György, Ausztrália

Hirdetés

Egzotikus bogarak – Eladó kb. 1100 egzotikus bogár a világ minden részéből. A bogarak preparálva, felcédulázva és meghatározva kerülnek eladásra több családból. Érdeklődni lehet a (06-1)- 208 3152 telefonon vagy az irozner@gmail.com e-mail címen.

RI

Sajtófigyelő

Ebben a rovatban megjelenő közlemények tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget. Az itt közölt cikkeket a nyomtatott és elektronikus sajtóból vettük át

Gyilkos méhek támadtak thai buddhistákra. Méhek támadtak rá a templomot takarító buddhista szerzetesekre Thaiföld északi részén, a Bangkoktól 600 kilométerre fekvő Csiang Mai tartományban. Hetvenhat szerzetest kórházba kellett szállítani, közülük 19 állapota válságos, hatan pedig kómába estek a szúrásoktól, idézte a kórház vezetőjét a Bangkok Post. A méhszúrás veszélyes, mert sok ember allergiás a rovarok méreganyagával szemben. Akár egyetlen szúrás is heves reakciókat válthat ki, több egyidejű szúrás pedig akár sokkhoz is vezethet...

(Index 2012. június 24.)

Öngyilkos természetek védik a kolóniát. Kolóniájuk védelme érdekében öngyilkos merényleteket követnek el egyes természetek. Támadás esetén a törzsükön cipelt, méreggel teli zsákokat kirepesztik, és ragadós folyadékot szabadítanak fel, ami más fajok számára mérgező.

Mivel idővel az állatok rágó szájszerveinek élessége csökken, kevésbé aktívan vehetik ki részüket a táplálékkeresésből. Elsősorban a kolónia öregjei szolgálják ilyen módon a társadalmat.

Ján Sobotnik, a Cseh Tudományos Akadémia szakértője és munkatársai a *Neocapritermes taracua* fajnál fedezték fel a robbanékony kis zsákokat, amelyek a természetek tora és potroha között találhatóak. A tasakok egyes állatoknál kék színűek, másoknál fehérek. A kutatók szerint támadáskor a kék zsákú természetek különösen agresszívok, harapnak, ugyanakkor szabadon engedik mérgező rakományukat. Az akcióba viszont bele is halnak. A kék zsákokában levő folyadék, hatásosabbnak bizonyult, mint a fehérekben lévő. A kutatók véleménye szerint az idősebb állatok fejlesztik ki ezt a fegyvert.

További vizsgálatok fényt derítettek arra, hogy a folyadék speciális mirigyekben képződik a bőr alatt, és akkor fejt ki teljes hatását, ha a természetek nyálával keveredik.

(Index 2012. július 26.)

Háromszázhatvanötmillió éves rovarot találtak. Az első épen megmaradt felső devonkori – 365 millió éves – rovar kövületét találták meg a francia Természettudományi Múzeum kutatói: a rovar 8 milliméter hosszú, tora különáll a fejétől és a potrohától. A *Strudiella devonica* névre keresztelt rovarot André Nel csapata fedezte fel a belgiumi Namur tartomány Strud településén. Ez az első, szinte teljesen épen maradt devon időszi kövület – mondta André Nel. Az állatok ebben a korszakban kezdtek el diverzifikálódni és meghódítani a szárazföldet – tette hozzá. A lelet mérföldkő, amely igazolja a molekuláris (DNS-en alapuló) időmeghatározásokat, amelyek szerint a rovarok igen régiek – magyarázta a kutató. Ebből a korszakból mindössze két rovarkövületet – rágót

– találtak Skóciában. A *Strudiella devonica* így betölti a 400 millió éves *Rhyniella praecursor*, a rovarokhoz közeli rokonnak tekintett ősi hatlábú és a 300–330 millió éves, sokféle rovarkövületekben gazdag karbon földtörténeti időszak közötti hézagot. (Index 2012. augusztus 1.)

Támad a dióburok-fúrólégy! Elpusztíthatatlan kártevő érte el hazánkat. Az Egyesült Államokból származó, Európában először Svájcban megjelent dióburok-fúrólégy immár Magyarország diófáit is fenyegeti. Terjedése visszaszorításához az egész lakosság segítségére is szükség van.

Idén nyáron Magyarországon is igazolták az Észak-Amerikából származó nyugati dióburok-fúrólégy (*Rhagoletis completa*) előfordulását. A *Rhagoletis completa* az Egyesült Államok és Mexikó területéről származik. A felületes szemlélt gyümölcslégy helyett inkább apró darázsra emlékeztető rovar igen ügyes, ugyanis Európában először Svájcban bukkant fel, pedig Svájc egyrészt a kontinens közepén van, másrészt magas hegyek zárják el mindenféle tengertől...

Akárhogy is, a *Rhagoletis completa* kellemes otthonra lett Európában, ahol igen sok a diófa. Ahogy a magyar

neve is mutatja, a dióburok-fúrólégy intim kapcsolatot ápol a diófával, lárváit a még éretlen dióban kelteti. A dióburok-fúrólégy lárvájával fertőzött növényt könnyű felismerni. A termés héja feketésen rohad, és nyüvek mászkálnak rajta. A szakirodalom szerint a fertőzés „jelentős minőségi romlást okozhat”, magyarán ehetetlen lesz a termés... A legyek egészen szeptember végéig rajzanak (Index 2012. augusztus 6.)

(A *Rhagoletis completa*-t tavaly ősszel találták meg Kőszeg környékén, és a februári Növényvédelmi Tudományos Napokon, egy előadás keretében szerették volna a szerzők a növényvédős szakmának bemutatni. Mivel azonban elmulasztották előzőleg értesíteni a hatóságokat, ami törvényi kötelezettségük lett volna, a minisztérium megtiltotta az előadás megtartását, sőt, még csinos büntetést is kilátásba helyezett... a szerk.)

Trópusi pillangó költözött Kanadába. Az óriás fecskefarkú pillangó (*Papilio cresphontes*) Közép- és Dél-Amerikában őshonos. Az 1990-es évek végén bukkant fel Észak-Amerikában, és azóta 15 centiméteres szárnyfesztávolságával jelenleg Észak-Amerika legnagyobb nappali lepkéje. Most jelezték először Kanada területéről. Más lepkéfajok élőhelye is eltolódik északra, de azok évtizedenként csak körülbelül 16 kilométert tesznek meg. Az óriás fecskefarkú azonban ennél tizenötször gyorsabban haladt új élőhelye irányába, és az eredeti élőhelyéhez képest most már 400 kilométerrel északabbra is megtalálható.

<http://think.transindex.ro/?p=15210>

Mutáns lepkéket találtak Fukusimában. Japán kutatók megállapították, hogy a katasztrófa okozta radioaktív sugárzás mutációt idézett elő a területen élő lepkéknél: a lábaik megnöttek, csápjaik és szárnyaik pedig deformálódtak a mutáció következtében. A Nature 2012.VIII.9-i számában számol be a fukusimai atomkatasztrófa hatásáról egy Japánban közönséges boglárkalepkéfajnál, a *Zizeeria maha*-nál. A gazdagon illusztrált írás összefoglalója magyarul is megjelent, az alábbi linken olvasható: <http://index.hu/tudomany/kornyezet/2012/08/14/mutans-lepkeket-talaltak-fukusimaban/>

Fotómegosztó oldalon fedeztek fel egy új fajt. Amikor a malajziai Hok Ping Guek feltette néhány szépen sikerült képét a Flickr fotómegosztó portálra, nem sejtette, hogy lázba hozza a biológusokat, mivel a fényképen látható rovar egy addig még nem ismert fajhoz tartozott – számolt be az esetről a Yahoo hírportálja

Foto: Guek Hock Ping

A képet meglátta Shaun Winterton biológus, de gyűjtött példányok híján nem lehetett leírni az új fajt. Szerencsére Guek később megfogta a fátyolka újabb példányát, így az új faj megkaphatta a *Semachrysa jade* nevet.

"Először 2011. május 10-én láttam meg a fajt természetes élőhelyén. A fátyolkákhoz tartozó

állatokat ismerő szakemberek értesítettek arról, hogy ez új faj lehet. Szerencsére 2012. január 7-én ismét lencsevégre tudtam kapni a rovar" - írta blogjában a fotós.

(Index, 2011. szeptember 6.)

A sajtófigyelőt összeállította Rozner István, Katona Gergő és HA

MRT hírek

Tavaszi gyűjtőutak

Ebben a rovatban foglalom össze azokat a 2012-es tavaszi gyűjtőutakat – a teljesség igénye nélkül – amelyeket a Magyar Rovartani Társaság tagjai, illetve a Magyar Biodiverzitás-kutató Egyesület szerveztek. Ez utóbbi egyesületnek a Magyar Rovartani Társaság számos tagja is szerepel az alapítói és a tagjai között.

Alsónémedi, 2012. április – A helyi természetvédők a Magyar Rovartani Társaságban felkérték az érdeklődőket, hogy a védelem céljára kijelölt területeket a gyűjtések során előkerült fajokkal támasszák alá. Így került sor április folyamán Illiczky Sándor Kóhalmán, Podlussány Attila és Rozner István a turjánvidéken végzett gyűjtéseire. A gyűjtött fajok jegyzékét továbbították az illetékes természetvédelmi szervnek.

Törökbálint, 2012. május 20. – A helyi természetvédők felkérésére a Magyar Biodiverzitás-kutató Egyesület tagjai és más szakemberek gyűjtéseket végeztek a kijelölt, védetté nyilvánítandó területen. Ez a terület az M7-es autósztráda mellé betelepült szupermarketek, így a TESCO mögötti részeket foglalta magában. Itt folyik az M7s-el párhuzamosan a Hosszúréti-patak, amely mellett tó és láprétek találhatóak, de sok, művelés alól kivont, degradált terület is. Ezek egy részét szeretnék védetté nyilvánítani. A gyűjtések a „Dulácska” néven ismert területen voltak. A gyűjtött fajok listáját továbbítottuk az illetékeseknek. A jól végzett munka után a törökbálinti vendéglátóink egy kondér gulyással és házilag készített süteménnyel örvendeztették meg a résztvevőket.

Kiskunhalas, 2012. május 25–27. – Az idei első Biodiverzitás Napot a Magyar Biodiverzitás-kutató Egyesület Kiskunhalasra szervezte. A kutatandó területet a várostól északra jelölték ki. A terület 6 jellemző részre lett felosztva, amelyek tartalmaztak homokbuckákat, fenysort, mocsarat, fűzest és réteket. A jó, de kissé meleg időben a nagyszámú résztvevő alapos munkát végzett. A gyűjtött fajokról számszerűleg csak az év végén, a feldolgozás után kaphatunk eredményeket. A Biodiverzitás Nap lebonyolítása rendben ment, de problémát jelentett, hogy városi kollégiumi szállás, valamint a vonattal érkező résztvevők vasútállomása a gyülekezőhelytől nagyon távol esett, és a helyi közlekedés nem tette lehetővé a kijelölt részek megközelítését. A gépkocsi nélkül érkezők problémáját Orosz András oldotta meg a kiskunhalasi barátja segítségével, akinek ezúton is köszönetet mondunk.

Kommandó, 2012. június 2-7. – A Magyar Rovartani Társaság kutatói folytatták a 2011-ben megkezdett

kutatásaikat a Háromszéki-havasokban, Kommandó környékén. A fő cél a Jenser Gábor által megkezdett tripsz-kutatás folytatása volt. Segítségünkre volt **Kocs Irén** (első sorban, középen), a sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum kutatója és férje, Kocs János is. A 10 rovarászból álló társaság négy gyűjtőhelyen végzett kutatásokat. A tripszkutatások a Rozsdás patak mentén, lápos területeken folytak. Természetesen itt a résztvevő bogarászok is gyűjtöttek. Egy nap jutott a

Nagy-Bászka-patak mentére és két nap a Kommandótól északra fekvő Lakócára. Ez utóbbi hegyen 1200–1400 m között, erdős terepen folytak a gyűjtések. Szerencsénk volt, mert jó időt fogtunk ki, leszámítva egy napot, amikor szakadt az eső. Az eredményekről a tervek szerint 2013-ban számolunk be a Székely Nemzeti Múzeum évkönyvében, az ACTA 2013-ban.

Gyula, Városerdő, 2012. június 15. – A Magyar Rovartani Társaság ez évi gyűjtőútja Gyulára, a Városerdőbe

Jenser Gábor megkoszorúzza a világsi fegyverletétel emlékművét

vezetett. Itt az erdészet oktatóközpontjában lett elszállásolva a szépszámu résztvevő. Az időjárás rekkenő hőséggel fogadott, de ez nem csökkentette a gyűjtők lelkesedését. Főleg a bogarászok találkozhattak a „nagyvadakkal”, így a röpködő szarvasbogarakkal és hőscincérekkel. A lepkészek is megtalálták az éjszakai gyűjtésekhez a helyeket, amit elősegített, hogy az elektromos energia a lámpázáshoz az erdészetben rendelkezésre állt. Nagy élménye volt résztvevőknek a Fekete-Körös partján meginduló tiszavirág-rajzás. Többen részt

vettek egy maratoni városnézésben a hőségben, és megtekinthették Gyula nevezetességeit.

Természetesen nem maradt el az esti gulyásparti és a szalonnasütés sem.

Fertő-Hansági Nemzeti Park, 2012. június 22-24. – A Magyar Biodiverzitás-kutató Egyesület eredetileg az őszre tervezte az idei második Biodiverzitás Napját. Vadászati okok miatt azonban meg kellett változtatni a tervezett szeptemberi dátumot. Így került sor június végén a X. Biodiverzitás Napra, melynek szervezésében

Ambrus András tagtársunk és a Fertő-Hansági NP nyújtott segítséget. A sok résztvevő Bősárányban kapott szállást. A gyűjtések ettől néhány kilométerre északra, a NP határa mentén, az Urhanya elnevezésű területen folytak. A kijelölt terep réteket, kaszálókat, galériaerdőt, és láperdőt foglalt magában. A nagy meleg miatt a rovarászok részére, főleg a reggeli és az éjszakai gyűjtések voltak eredményesek. A gyűjtések részletes eredményei a feldolgozások után, december végén válnak ismertté.

Rozner István

Rovarásztábor a Gyilkos-tónál, 2012. július 22–29. Húsz év telt el azóta, hogy a Rovartani tanszék, 1992-ben először szervezett Erdélyben rovarásztábort a Gyilkos-tóhoz, így nem volt kérdéses, hogy az ideit is ott tartjuk. A táborozáson 63 személy vett részt, közülük 12-en a MRT tagjai, de csak 3-an voltak olyanok, akik a két évtizeddel ezelőtti is ott voltak. Túrázás, éjszakai lámpázás, botanizálás és hát a természetfotózás töltötte ki a napjainkat. Esténként projektoros előadások, sütögetés, tábortűz. Ami viszont rontotta a táborozás sikerességét, az a rettentő nagy szárazság, ami idén a régiót sújtotta, és ami miatt végül a beharangozott Apolló-lepkét sem találtuk, pedig pont a rajzásának a közepén kerestük fel a területet. De hát a sziklai növényzet jó része is „kisült”, arról nem is beszélve, hogy egész Hargita megyében folyamatosan oltották az erdőtüzeket, és magát a megyét is katasztrófa sújtotta területté szerette volna nyilvánítani a hatóság, a hatalmas mezőgazdasági károk miatt. Részletesebben, fényképekkel illusztrálva, a táborról egy következő RH számban még beszámolok.

HA

**NEMZETKÖZI
ROVARBÖRZE**

**2012. november 18-án
(vasárnap) 9.00-15.00**

kmo
Kispesti Munkásotthon Művelődési Ház
1191 Budapest, Teleki u. 50. www.kmo.hu

Partner: **TERRA PLAZA**
terrarium & aquaristic expo